

traliedeur

ik wil deze
zei de vrouw en ik dacht
het gaat over de kooi naast mij
want ik heb in drijfzand vastgezet
en voor dood in grachten gedreven
ik heb in huizen gewoond
waar ik niets te zoeken had
over eenzame paadjes geslopen
gesnuffeld langs kanalen
gezworven over pleinen
en gebalanceerd in hoge goten
ik ben bespot en weggejaagd
en eens heb ik zelfs een kijkje genomen
in de kattenhemel
mijn mauw is ijzingwekkend
en mijn vacht stug en dof

maar weer hoorde ik die woorden
ik wil deze
en de traliedeur zwaaide open

klaphek

je ging door het klaphek
zonder te beseffen
dat je maar één kant op kon

die andere wereld was weg
haar geur hing nog in je kleren
maar ze was voorgoed onbereikbaar

begrip zelf werd ongrijpbaar
hoe je zo veel toekomst kon verbruiken
dat bijna alles verleden lijkt

zestig jaar geleden schaatste je
elke winter op de vijver bij het spoor
je moeder trok het sleetje

de hout

op een kraakheldere ochtend
wandelen we door de hout

de eeuw waaruit wij stammen
noemen ze nu de vorige

maar we ogen verrassend kwiek
er is helemaal niks aan ons te zien

van welke medicijnen om welke tijd
in welke doses en waarom juist die

we bereiken de individueelste expressie
met onze in massa geproduceerde

hoogstpersoonlijke wonderapparaten
klikken we plaatje na plaatje

witgepunte grassprietten
in schuin invallend licht

spelende honden en kinderen
kalm wandelende ouders

een slingerend houtsnipperpad
eenzame fitnessstoestellen

de zon door kale takken
op een houten bruggetje

strakke bevroren sloten
door slagschaduwten doorsneden

de koude vochtige lucht
tintelt van de zuurstof

via die wonderapparaten worden we –
hu! ja! wij! – misschien bespioneerd

dacht je

onverwachts keerde je terug
naar die verre weldadige dag
dat je een jan-op-de-kansel zag
en kardinaalsmutsen
en nog niet besepte
dat die tijd van hangseldieren en sprietmannetjes
de warme nazomerdag langs het hommelpaadje
het grasveld bij de vijver
de limonade uit de plompe thermoskan
die hele wereld uniek was
en je die goed zou moeten onthouden
alles op alles zou moeten zetten
door roeien en ruiten zou moeten gaan
want het leek zo normaal
eindeloos herhaalbaar
je kon
dacht je
zo weer in die wereld zijn
in een tel alles oproepen
wat nooit echt weg was geweest
hoe zou je het ooit kunnen vergeten

vijf jaar verder

er was een tijd van nachtmerries
en barre realiteiten
een tijd van droge stofpaden
waar bijthonden huisden
dwaaltochten door huizen
omzwervingen op internet
naspeuringen naar muziek
om de tranen los te maken

er kwam een klein katje
dat iets goed moest maken
en jaren later het ongelooflijke
het ten dans vragen en ja horen
het meelopen en blijven slapen
en nu zijn we vijf jaar verder
kom laten we dansen
meezingen met de muziek

dansen
of het onze laatste dag is
zingen
dat de liefde eeuwig duurt

beste vriend

je hebt hier vanmorgen koffie gedronken
ik hoop dat je weer veilig thuis bent
misschien wil je een paar vragen beantwoorden
het zal je niet veel tijd kosten

vond je de koffie fantastisch lekker gaat wel
neutraal tamelijk vies erg vies of weet niet
was de conversatie interessant of een beetje
of mwah niet erg totaal niet of geen mening

was de temperatuur aangenaam redelijk
neutraal beetje fris kil of is me niet opgevallen
welk cijfer zou je geven aan het bezoek
op een schaal van afschuwelijk tot onvergetelijk

en wat zou ik nog kunnen doen
om jouw beleving te verbeteren
je meer te boeien dan je telefoon
een betere vriend voor je te zijn

taal

het mooie van taal is
dat woorden meerdere betekenissen hebben
waardoor je soms iets heel anders zegt
dan mensen denken

het mooie van denken is
dat alles geoorloofd is
pas als je iets zegt
moet je erover in discussie

het mooie van discussie is
dat je anders kunt gaan denken
op grond van redeneringen
wat wijst op intelligentie

het mooie van intelligentie is
dat je elkaar soms kunt overtuigen
met goede argumenten
en iedereen wijzer wordt

het mooie van wijzer worden is
dat je kunt leren van fouten
en die lessen kunt verwoorden
in duidelijke taal

het vervelende van taal is wel
dat woorden meerdere betekenissen hebben
waardoor mensen soms iets heel anders zeggen
dan je denkt

dolk

je werd een expert in wachten
telde de jaren niet meer
probeerde te vergeten
wat midden in de kamer stond

te lachen terwijl je stikte
te verlangen naar
wat bereikbaar was
in plaats van dat onwerkelijke

de kat werd elk jaar ouder
regeringen volgden elkaar op
de techniek schreed voort
jij deed er het zwijgen toe

af en toe stak een boek
of film een dolk in je hart
maar iedere overeenkomst
berustte op toeval

halfdrie

ik ken deze kamer niet
ze hebben me ontboden
maar dat was ergens anders

ze praten in raadselen
en het zijn ook anderen
behalve die ene

ze zeggen dat het er slecht uitziet
dat het nu ze erover nadenken
alleen maar erger is geworden

ze bestuderen mijn littekens
meten mijn zintuigen op
ze lijken teleurgesteld

ik kijk naar de wandplaten
zeg wat ze willen horen
tot ze tevreden zijn

ik ben met de bus gekomen
vertrokken van de halte
waar het altijd halfdrie is

snerpie

snerpie weet altijd raad
als je je ruisje niet hebt opgeladen
heeft zij een snellader paraat
en ze beantwoordt alle vragen

ik tijd maar weer naar huis
denkend aan haar schelle stem
die door mijn oren snijdt
er zit een logica in

hopelijk blijft dat rotting het nou doen
staat ie niet te hard of te zacht
of te hoog of te laag
want dan moet ik weer naar snerpie

berg

ik schrijf voorzichtig
gedichten op jouw huid
al kan ik daarmee niet uitwissen
wat er in gekrast staat
en nog elke dag pijn doet

gewoon elke dag iets liefs erbij
net zo lang tot er
onder die enorme berg liefs
alleen maar nog meer liefs ligt
en de pijn is toegedekt

stapstenen

er zijn schilderijen gemaakt
en klaagzangen aangeheven
er is gehuild en gevloekt
en langdurig omhelsd
maar dit probleem
heeft zichzelf opgelost

nu is geduld niet moeilijk meer
en kun je een voor een
de benodigde stappen nemen
de stenen liggen voor je klaar
je hebt de route in je dromen
al duizendmaal afgelegd

vertakkingen

zou het misschien zo zijn
dat er een limiet is
aan verleden en historie
zou het misschien zo zijn
dat er te veel zijgangen zijn
die onbegaan zijn gebleven
te veel deuren voortijdig
afgekeurd en dichtgesmeten
zou het misschien zo zijn
dat de lange stapeling
van plekken en beslissingen
te zwaar is gaan wegen
zou het misschien zo zijn
dat elke volgende beslissing
een koerscorrectie is op alle vorige
tot je verdwaalt in de vertakkingen
zou het misschien zo zijn
dat je de hele weg terug moet
langs al die vertakkingen
om de foute afslagen te vinden
zou het misschien zo zijn
dat geen enkele afslag
ooit helemaal fout is

gevreesde vragen

als je voor een site
een biootje moet schrijven
of iemand vraagt
zijn jullie al lang samen
heb jij kleinkinderen
wat vertel je
wat laat je weg
wat redigeer je zorgvuldig
welke termen gebruik je
voor de juiste dubbelzinnigheid
laat je in het midden
over wie je het precies hebt
als je wij zegt
en wat vergeet je maar liever
omdat het niet past bij wie je bent
maar wie was je dan toen
waren het allemaal maar rollen
die je naar geloven aan- en uittrok
stelde je jezelf dit soort vragen
en zo nee waarom niet

de roode steen

op een prachtige zomerdag
lunchen we op de roode steen
lang geleden de verhalen
over de gedempte turfhaven
de angst van mijn vader
zelf toen nog heel klein
voor zijn moeder die boos was
maar voor mij een lieve oma
het spelen op straat
met de buurkinderen
de zonnige middagen
in de wastobbe op het plat
het wandelen in het plantsoen
wie had kunnen denken
dat ik hier zou zitten
in een andere eeuw
met mijn vrouw
op de roode steen

iets of niets

ik dank iets of niets
voor deze zonnige dag
in ons paradijsje

voor de films, de tripjes
de etentjes en de boeken
op mijn *irideur*

voor iedereen die
ondanks alles
niet is verdwenen

voor jouw bestaan
en het heerlijke en
jambement

zweven

soms zweef je geruisloos
door dezelfde dreven waar je je
eerder ploeterend voortbewoog

als een droom waaruit je je
slechts moeizaam los kon wrikken
die weigerde je los te laten

waar je niet omheen kon
je had geen keus je moest
het beest in de muil kijken

soms is dat zo maar ach
wat is dat zweven heerlijk
als het een keer lukt

dwarrelen

ik ben uit een mouw geschud
neergedwarreld op een andere plek
dan ze eigenlijk bedoelden
en daar blijven liggen

ik kreeg een step en een poesje
om me zoet te houden
en ik moest leren rekenen
en stil zijn tijdens het nieuws

ik werkte overal omheen
maar trok soms toch aandacht
dan paste ik mijn tactiek aan
en zo verstreek de tijd

hun zeggenschap eindigde
maar ik ging door
waar ik neerdwarrelde
bleef een verrassing

liefde

als liefde niet alles is is ze niets
dixit rushdie maar weet je
je kunt nooit meer terug
eenmaal beleefd is levenslang verslaafd
je kunt geen mens zijn zonder
het allermenselijkste te hebben ervaren
dixit wedekind maar weet je
natuurlijk kan dat wel
je kunt nee zeggen
dood ga je er niet van
maar wie is sterk genoeg
om alles altijd alleen te doen
de spoordijk te vermijden
keep passing the open windows
dixit irving want weet je
delen maakt lichter
twee dragen meer dan één
en weten ook ja
al gaat het niet om kennis
maar om liefde dus
of zei ik dat al

en door

ik stap op de fiets
de zon trekt felle banen

zwarte zwaarden
doorsnijden blauw geel rood

er wordt driftig gebouwd
met groot materieel

een evenement manifesteert zich
in lawaai en oranje mannen

dranghekken dwingen de massa
in strakke stramienen

ik baan mij een route
naar het koopparadijs

zoek de producten
nodig om te overleven

als ik afreken
jubelt mijn telefoon

je hebt betaald!
en door!

genootschap

wij kennen elkaar zonder knipoog
we weten hoeveel moed er nodig is
en hoeveel energie het kost
om te reizen van a naar b
vreemde trappen op te lopen
te onthouden wat waar stond
wij zijn meesters in de mnemotechniek
maar we laten het niet merken
anders denken ze nog
dat we er trots op zijn
niemand kent onze angst
blijmoedig spelen we onze rol
geen paniek
alles onder controle

onaanzienlijkheid

och ja
als je zegt dat je iets niet weet
blijkt niet alleen dat zij het wel weten
maar ze hebben zelfs al
een compleet onderbouwde theorie
een hecht doortimmerd vooroordeel
een in beton gegoten mening
en daar loop jij dan
op je halfverharde levenspad
vol rare haakse bochten
ergens voor je wacht
nog onkenbaar
de hinderlaag
de fatale kuil
de valse hond
en zij draven maar door
of zoeven elektrisch en wel
naar onafzienbare einders
maar soms schuilt in onaanzienlijkheid
onvermoede schoonheid
zoals een gruwelijke bunker
kunst zou kunnen herbergen
of uit de verwrongen mond
van een gemangelde
poëzie kan opklinken
je weet het nooit
dus deins terug voor aannames
onderzoek
zet feiten op een rijtje
en voilà
minstens één onverwachte belevenis
gegarandeerd
of anders je geld terug

andersdenkenden

communication is the problem to the answer
– 10 CC, *The things we do for love*

je zeilde naar een eiland
een koppig volk dreef er
de jaren voor zich uit

liet de honden los
schold vreemden van de drempel
wees je je plaats

het waaide er altijd
het licht was helder
de gebouwen rijk aan glas

op het plein
smeden schelle klokken
de tijd in plakken

je gaf er lessen
sloot je aan bij een groep
dronk koffie met andersdenkenden

ze leken precies op jou
hadden alles in principe
wel min of meer op orde

maar dan moest er niet te veel
tegelijk misgaan en die ene kast
die kon je beter dicht laten

De opgeschorte tijd

Er komen zwaardere dagen.
De tot nader order opgeschorte tijd
wordt zichtbaar aan de horizon.
Straks moet je je veters strikken
en de honden terugjagen naar de polderhoeven.
Want de ingewanden van de vissen
zijn koud geworden in de wind.
Armzalig brandt het licht van de lupinen.
Je blik trekt een spoor door de mist:
de tot nader order opgeschorte tijd
wordt zichtbaar aan de horizon.

Verderop zinkt je lief in het zand,
het stijgt rond haar wapperende haar,
het valt haar in de rede,
het gebiedt haar te zwijgen,
het merkt dat ze sterfelijk is
en verlangend naar afscheid
na elke omhelzing.

Kijk niet om.
Strik je veters.
Jaag de honden terug.
Gooi de vissen in zee.
Doof de lupinen!

Er komen zwaardere dagen.

Ingeborg Bachmann
vertaling: Wim Scherpenisse

Die gestundete Zeit

Es kommen härtere Tage.
Die auf Widerruf gestundete Zeit
wird sichtbar am Horizont.
Bald muß du den Schuh schnüren
und die Hunde zurückjagen in die Marschhöfe.
Denn die Eingeweide der Fische
sind kalt geworden im Wind.
Ärmlich brennt das Licht der Lupinen.
Dein Blick spurt im Nebel:
die auf Widerruf gestundete Zeit
wird sichtbar am Horizont.

Drüben versinkt dir die Geliebte im Sand,
er steigt um ihr wehendes Haar,
er fällt ihr ins Wort,
er befiehlt ihr zu schweigen,
er findet sie sterblich
und willig dem Abschied
nach jeder Umarmung.

Sieh dich nicht um.
Schnür deinen Schuh.
Jag die Hunde zurück.
Wirf die Fische ins Meer.
Lösch die Lupinen!

Es kommen härtere Tage.

Ingeborg Bachmann
uit Die gestundete Zeit (1953)

beeldvullend

gedichten geven
wat je nodig hebt
troosten en balsemen

slaan je uit je koers
helpen je lachen of huilen
(want dat moet soms)

lichten je bij in het donker
altijd beeldvullend
nooit split screen

wat zou je nieuwssites checken
of het weerbericht
als je gedichten hebt